

Dopisi.

Iz Celja. (Okrajni zastop.) V okrajnem zastopu so imeli slov. možje v zadnji dobi večino in so se nje posluževali jako zmerno; v tem oziru jim tudi Nemci ne morejo kaj oporeči; skrbeli pa so za ves okraj, ne kakor poprej, samo za Celje. Volitve so že razpisane in sicer: dne 16. februarija voli skupina veleposestnikov, dne 17. februarija skupina veletrgovcev in veleobrtnikov, mesta in trgi pa dne 18. in dne 20. februarija skupina kmečkih posestnikov. V okr. zastopu je 40 mož, iz vsake skupine jih je po deset; slov. stranka računa lahko na 10 mož iz kmečke in na tri iz trške skupine, nemškutarji pa so doma v skupini veletrgovcev in mest imajo torej 17 glasov. K večini pripomore torej skupina veleposestnikov: kamor se ona nagne, tam je večina. Leta 1888 je bila ta skupina osem glasov nad polovico za naše može in tako so prišli le-ti do večine. Letos bode pa še srečnija volitev, kajti slov. stranka ima letos še več glasov za-se, kakor pri zadnji volitvi. Ali potrebno je, da se vsi vdeležijo volitve, kajti nasprotna stranka si še dela zmemrom upanje, da ji bode sreča mila. Resnica, njej sreča, nam nesreča, ako ne volijo naši veleposestniki vsi in složno nasvetovane može!

Iz Središča. (Prošnja do čast. prejemnikov »Zabavne knjižnice za slov. mladino«.) P. n. naročnikom svoje mladinske knjižnice sem bil o svojem času na ovojnem listu II. zvezka obljubil, da hočem izdati III. zvezek »Zab. knjižnice« — ako ne bode kakih ovir — meseca januarija 1893. Ker sem pa našel sedaj o novem letu pri pregledovanju svojih beležk še prav mnogo zaostaline, ne upam si pri najboljši volji že sedaj s tretjim zvezkom na svetlo, in to tembolj, ker se mi je do sedaj s poslano naročnino še le polovico tiskarskih stroškov povrnilo. Z ozirom na to, obračam se na tem mestu do vseh p. n. prejemnikov, ki še za doposlane jim knjižnice dotičnih zvezkov niso poravnali, da to prav kmalu storiti izvole, da mi bode potem mogoče izdati že skoraj obljubljeni snopič. Tudi na »Narodnih legendah« je še precej zaostankov, in baš to je vzrok, da še do sedaj s IV. zvezkom — ki je v rokopisu že davno dovršen — nisem mogel na svetlo. Ako kdo knjižic ne mara, lahko mi je vrne pod istim ovitkom, pod katerim jih je prejel. Onih p. n. naročnikov, zlasti pa krajnih šolskih svetov, ki so mi pisмено naznanili čas, kedaj račune poravnajo, ta prošnja ne zadeva. — Anton Kosi, učitelj, izdajatelj in urednik »Zabavne knjižnice za slov. mladino«.

Iz Konjskega okraja. (Železnica, letina, nered.) Otvorila se je železnica iz Poličan v Konjice dne 19. decembra 1892 z velikim veseljem. Tržanje so bili trg tako ovenčali in zastav toliko razobesili, da je vse vihralo ter so se skorej konji voznikom izplašili, ko je vse tako migljalo. Ne vem, ali so se konji bali nemških zastav trobojnic, ali bilo je tudi slovenskih narodnih. Zvečer je bila bakljada z godbo od 47. pešpolka iz Gradea na trgu pred gostilno »pri jelenu«. Ko se je pripeljal od Poličan vlak, v katerem se je pripeljal trgovski minister iz Dunaja in deželni glavar iz Gradea s svojimi spremljevalci, se je vse trlo ljudstva na novem kolodvoru, šolarjev in razne gospode. V tem se je glasilo od veliko kmetov klic »živio« ali tudi tržanje so se glasili s svojim: »hoch«. Da bi le tudi še kmetom kaj koristila, ne pa škodovala, kakor se govori sem in tje, da bodo davka plačilci morali plačevati večjih doklad, ako bi železnica ne imela dosti zaslužka! Bodi še povedano, da je narodno slovensko zastavo bil razobesil gostilničar v sredi trga, g. Stegenšek in se tako okazal narodnega. — Zimo imamo hudo, mlini stojijo,

da morajo ljudje iz Konjic v Žiče ali pa v Tisno v mlin voziti. Ljudje zdihujejo, da jim bode krompir v kletih zmrznul, in tedaj bode življenja primanjkovalo, ker je lansko leto zavoljo rije in toče bila slaba letina; le razposajenci ne dajo miru. Ko je dne 22. januarija minola dopoldanska služba božja, sta se dva fanta stepla na trgu pred prodajalnico g. Hausenbichelna; eden, iz Žič, je bil dobil malo zaušnico in je kar potegnil nož iz žepa in je odprtega kazal svojemu nasprotniku in ko je ljudstvo skupaj vrelo, sta se vendar razšla, da ni bilo večjega pretepa. Skoraj bi bilo že treba tudi v Konjicah redarjev, ko ljudje iz cerkve grejo od službe božje!

Od Sv. Trojice v Slov. gor. (Opominj.) Nekdo, pravo ime nam manjka za-nj, pošilja v novjšem času zoper čestito duhovščino zelo razžaljive članke v »Mari-borčanko« pod znakom: »Sv. Trojica«. Ker vemo, kje je sedež tovarne teh člankov (Zrjavci pri sv. Lenartu), svetujemo tedaj dopisovalcu, da pové prihodnjic pri objavljenju teh sicer zelo plitvih, a surovostij ter umazanostij polnih člankov tudi njih rojstni kraj; ne pa, da spravlja kraje, kjer takim rečem ni prostora, na slabo ime. Sicer pa svetujemo temu dopisovalcu, naj raje stare odvetniške akte preiskuje, kakor pa resnico španske inkvizicije dokazuje. V njih najde še prej kaj, kakor pa pri inkviziciji, o kateri govori, kakor slepec o barvah.

Od Pesnice. (Naših ljudij) se zdaj loteva nekaka blaznost; preseljujejo se v Brazilijo kar trumoma. Samo iz Spodnje Kungote jih namerja iti 15. februarja v novo obljubljeni deželo sedemnajst oseb; namreč dva viničarja s svojimi ženami in otroki, katerim se pridruži neka 49letna vdova s svojo hčerjo in petletno unukinjo. Poprodali so vse, kar so imeli, da spravijo vkup potnino, katere je bojda treba 20 gld. za osebo. Agenti pregovarjajo na vse mogoče načine ljudi, da bi jih zavedli čez morje. Obetajo jim toliko posestva, kolikor kdo hoče; pravijo jim, da si zasluži človek v Braziliji toliko denarja, da ne vé kam z njim; čez leto in dan že lahko pošlje tisočak domov; slepijo jih tudi z demanti, ki so vredni več tisoč goldinarjev in katere lahko človek pobira, kakor pri nas kamenje po cesti. Zenskam se pa kar sline cedé, ko čujejo, da raste ondi kava, kakor pri nas bob. Celó to si je nekdo izmislil, da pojde z izselniki tudi nek duhovnik, češ, da bodo Slovenci imeli svojo službo božjo. Najbrž je to limanica, na katero hoté loviti izselnike-kaline; ali pa je morda le srčna želja smrdljivih nemškutarjev? Ali iz tega ne bô nič. Kdo bi pa zapustil drago svojo domovino, posebno tako lepo in rodovitno, kakor je naša slovenska, ki ima še vedno dosti kruha za delavne roke? Kdo bi pa ostavil tisti kraj, kjer so nas zibali zlata mati, in kjer morda že v grobu spé? Ne, tega ne stori nikakor pošten in priden Slovenec. No, po drugih pa nam ni žal, če odidejo; zlasti pa nemškutarji niso vredni, da jih redi slovenska zemlja. Tem želimo srečno pot čez širno morje. Kdor torej hoče v Brazilijo, bolan je zares na umu.

Iz Hoč. (Nemškutarija.) Mislil bi si pač človek lahko, da tukaj ljudje zdaj spijo zimsko spanje, ko bi ne poznal do dobrega tužnih tukajšnjih razmer. Res, žalostno je opazovati narod slovenski tukaj pri nas in drugod: drugod zavednost, pri nas zaspanost, drugod življenje, pri nas smrt — kje je le kolikaj ognja, navdušenosti za vero ali domovino? Ne vidite, Hočani, da vas nemškutarija hoče zadušiti v vaših lastnih hišah? Za Boga mi, ne mislite, da vam oni mestni skrjci in njih tukajšnji privrženci, ki gojijo med vami toliko škodljivo ljuliko nemškutarije, kaj dobrega želijo; v usta vam govorijo sladke besede v jako oskrunjeni nemščini, vam še dajo tu in tam morebiti na vino, ker vejo, da

se pijanemu človeku zdi marsikaj zlato, kar se zlata ni nikdar videlo, a radi se vam smejejo in govorijo: »So to bebci, neumneži, ki se dajo tako za nos voditi!« Ali mi kdo poreče: »Pa v mestu moram nemški govoriti!« Odgovorjam: »Tega si sam kriv! Idi v mesto in tirjaj ali prodavaj vse v svoji slovenščini, mestjan je potem prisiljen slovenski govoriti. Če prideš v mesto, kako uradnijo, kak revež si! Hočeš se prikupiti s slabo tujščino, nehvaležna gospoda pa se ti krohoče in te s surovostjo ometava. Tudi tukaj velja: »Kdor zaničuje se sam, podlaga je tujčevi peti«. Zapomnite si tudi vi, Hočani, da se bodo slovenskemu našemu kraju razmere zboljšale, če bode te tirjali vselej in povsod pravice svojemu jeziku in narodnosti. Zapomnite si pa tudi, da nemškutar zavrže svojo lastno mater, svojo slovensko domovino, koliko zločinstvo! Zavedni možje Hočki, ne mislite torej, da vam sme biti poleg gospodarskih skrbi narodnost deveta briga, ampak vzdramite svoje sožupljane, da ne ostanejo te besede glas vpijočega v puščavi!

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Avstrijsko. V ponedeljek je bila četrta obletnica smrti cesarjeviča Rudolfa in so bile vsled tega celo dopoldne sv. maše za-nj v dvorni kapeli sv. Jožefa. Svitli cesar in nadvojvodinja-vdova Štefanija sta obiskala rakev pok. Rudolfa pri oo. kapucinih. — V državnem zboru gre posvetovanje o državnem proračunu precej hitro in se dosti gladko svojo pot; minister za uk in bogočastje se otesa, kolikor more, nadležnih vprašanj ter ne daje odgovora ne za, ne zoper versko šolo, tudi ne zoper slov. paralelke na c. kr. gimnaziji v Celju, pač pa zoper take v Gorici. Vendar pa naj nihče ne upa preveč v tega ministra! — Iz stalne večine ne bode se v kratkem resnica ali bolje, ne bode je nikoli, dokler ostane grof Taaffe »nož na dva kraja«.

Štajarsko. Nemški konservativci so tako nevoljni na sedanjo vlado, kakor je slov. ljudstvo in to lahko, saj ne stori vlada njim ničesar po volji. Oni bi bili torej veseli, ako gre grof Taaffe, vendar pa znajo oni, kakor mi, da za njim ne pride lahko bolja vlada in to je — sreča za sedanjo vlado, ne znamo pa, če je tudi za državo. — V torek, dne 24. januarja je imel »Triglav«, društvo slav. dijakov v Gradci, »venček« v spomin dr. Prešerna; več gg. profesorjev in tudi rektor vseučilišča, dr. Marcellin Schlager, je prišel k slovesnosti.

Koroško. Občinske volitve v Črnem, tik štaj. meje, se niso bile in vse, kar nemškutarji zmorejo, dela sedaj na slov. volilce, da jih premotijo za nemškutarje, vendar se imajo rodoljubi upanje, da bode zmaga na njih strani. Daj Bog! — V Podkrnosu hodi 83 otrok v tamošnjo ljudsko šolo in čuda, ondi ni Nemca, tudi nemškega otroka ne in vendar je šola čisto nemška. Kaj takega je mogoče le od nemčurske pravičnosti!

Kranjsko. Svitli cesar je podelil dr. Jarnežu Zupancu, predsedniku notarske kamore, red železne krone III. vrste. — Pri pogrebu kanonika J. Marna v Ljubljani je bila vsa odličniša gospoda svetnega in duhovskega stanü, imena vodje deželne vlade, barona Heina pa nismo našli med njimi. Tudi to je znamenje! — Od Radovljice do Bohinjske Bistrice se delajo priprave za novo železnico, ali pa se izplača, če se do dela? Težko!

Primorsko. V Ločniku pri Gorici dobijo prihodnji teden obč. volitve. Svoje dni je bila ta vas popolnem slovenska, ali sedaj je že veliko slov. Lahov

ondi in ne vemo, če bode mogoče slov. volilcem še dobiti obč. krmilo v roke. — V Trstu je moral župan v obč. seji prebrati pismo c. kr. namestnije; v tem pismu naznanja ona, da je mestni zastop storił g. župniku v Rojanah krivico, ko ga je obdolžil sovraštva do Lahov. Župan je to sprva samo povedal, in se vé, da je zavil vse v besede, ki so resnico bolj prikriale, kakor razkriale, ali ces. namestnik, vitez Rinaldini je terjal, da prebere celo pismo in župan se je udal, na nevoljo svojih laških rojakov.

Hrvaško. — V Zagrebu je dobila gospa Treza Kovačič veliko zlato medaljo iz ravstave na Dunaji za — svoje tamburice. — Sabor ali deželni zbor je vsprejel postavo, ki premeni nekoliko najvišjo sodnijo v Zagrebu. — Ban je odstavil v Petrinji prof. dr. Frankela zato, ker je bil — Hrvat. Kdor ni prijatelj Madjarov, njemu se zaprejo kmalu vrata do drž. službe.

Ogersko. Vladna stranka se krha in je nekaj odličnih mož iz nje izstopilo, več drugih pa se izstopi, najbolj zato, ker vlada sili na civilni t. j. posvetni zakon, ljudstvo pa ne mara za-nj. Tudi lutrovci ne marajo za tak zakon, vsi pa so za-nj judje in kalvinci. — V drž. zboru niso vsprejeli predloga, naj se polagoma napravi posebej ogersko vojaštvo. No tega se manjka!

Vunanje države.

Rim. Nemški poslanik pri sv. očetu Leonu XIII. je dal na čast novima nemškima kardinaloma, dr. Koppu v Vratislavi in dr. Mertensu v Koloniji, veliko kosilo in se ga je vdeležilo več kardinalov pa tudi avstrijski poslanik pri sv. očetu. — Sv. oče so vsprejeli generala jezuitov, o. Martina v slovesnem zaslišanju.

Italija. Več gospode, v čijih rokah je bila »banca Romana«, so zaprli: ti pa sedaj razodevajo imena vladnih mož, ki so njim dajali potuho, ko so zapravljali premoženje banke. Tako se godi rado. — V Palermu so zaprli tamošnje vseučilišče zavoljo nepokorsčine dijakov. In kdo je te nepokorsčine kriv? Brezbožni nauki! — Vojvodinja de Madrid je nagloma umrla.

Francija. V državnem zboru so dovolili vladi tajne zaklade t. j. denar, ki ga potrebuje vlada za podkupovanje oseb, ki delajo na tihem za-njo ter ji hitro sporočijo, ako je kje kaj nevarno za republiko. Lepo ni, da je vladi tacih ljudij treba, ali tudi po drugih državah se ne godi drugače. — Preiskovanje o možih, ki so imeli svoje roke pri panamskih denarjih, še ni na konci, vendar se trudi vlada, kolikor se more, da se vduši to preiskovanje, ker je za republiko in nje može jako nevarno.

Anglija. Po večjih tovarnah manjka jim dela in njih posestniki si ne vejo kaj početi; najraje bi tovarne zaprli, toda kaj bode potem iz delalcev? Delalci so izrekli, da radi delajo naprej, če se jim tudi plačilo zniža. Seveda je bolje »nekaj, kakor nikaj«; misli se, da se tako sitnoba še najbolje odpravi.

Nemčija. V odboru, ki se posvetuje o načrtu nove postave za dveletno vojaško službo, so končali svoje delo. Državni kancelar, general Caprivi, se je trudil veliko, da spravi to »svoje dete« na varno mesto; kolikor se sodi, bode na zadnje še vendar ta načrt v resnici postava, kajti treba je nje zavoljo varnosti cele nemške države. Nihče ne zna, koliko da ima nemška država sovražnikov in veliko pušek, pa zato tudi veliko rok, ki jih držijo, so neki najboljja bramba. Tako pravi kancelar in on zna, čemu pa je general!

Rusija. Cäreviču se godi v Berlinu pri nemškem cesarju jako dobro in je mogoče, da se ti dve državi spravite: obema je treba mirü. Nič se ne zna, je-li na francosko-ruski zvezi v resnici kaj, ali pa je le ča snikarska raca, izmišljena zoper Nemce.